

22.8.2025

**Sanalliset koosteet 22.8.2025 Tulevaisuusvuoropuhelusta 1B ohjauksen teemasta:
jaettu tilannekuva ohjauksen näkökulmasta Etelä-Savon koulutus- ja osaamistasosta**

Etelä-Savon Ohjaamojen ydinryhmässä arvioinnin tulokset 22.8.2025: [arvioimme eteläsavolaiset onnistumiset ohjauksessa ja mahdollisuudet tulevaisuudessa](#)

Tilaisuudesta yhteinen jaettu ohjauksen tilannekuva: Kun meillä on nyt kuva ES:ssa koulutus- ja osaamistasosta ja siitä erityisesti [ohjauksesta](#), niin [mitä asioita siitä nousee, mihin meidän pitää tarttua yhdessä?](#)

- Maahanmuuttajanuoret, joilla haasteita ja tippuvat koulutuksesta koto-aikana. Ohjauspalveluiden ja polkujen kehittäminen.
- Digitaalisuus tuo positiivisia asioita nuorten elämään mm. yksinäisille kontakteja, mutta viekö se tulevaisuuden ihmistä "poteroon" ja väheneekö, jopa loppuuko sosiaaliset kontaktit liveinä? Tämä näkyy jo Etelä-Savossa, nuoria ei näy juurikaan liikkeellä. Voidaanko monialaisesti tuottaa nuoria kokoavia tapahtumia jne.? Pitäisikö päätöksentekoon vaikuttaa niin, että nuoria kuullaan ja palveluiden kehittämisessä huomioidaan enemmän? Ja mikä on muutoksen myötä ohjauksen tulevaisuus? Erityisesti pienissä kunnissa tulee livepalvelut haasteeksi.
- Tästä ei keskusteltu: kestävyiden kaikki neljä ulottuvuutta. Miten esimerkiksi kulttuurinen/ekologinen/taloudellinen kestävyys näkyy ohjauksessa sosiaalisen ulottuvuuden ohella?
- Nuoret ovat yhteisiä asiakkaita, ja yhdessä toinen toisensa vahvuuksiin nojaten nuoria autetaan kaikkein parhaiten.
- Yhteisen ymmärryksen lisääminen Ohjaamotoiminnasta kaikkien toimijoiden kesken.
- Yksinäisyys ja koulukiusaamisen uudet muodot nousevina aiheina
- Ohjaamolainen ajattelutapa pysyy, vaikka ihmiset vaihtuu
- Koulukiusaaminen ja sen pitkäaikaiset vaikutukset
- Oppilaitosten ohjauskäytännöt Ohjaamoihin saatava yhdenvertaiseksi ja tasalaatuiseksi.
- Yksinäisyys
- Monialaisten palveluiden viestintä, vastuu kaikilla ja ei sitten oikein kenelläkään. Miten voidaan yhteistyössä vaikuttaa ja kehittää?
- Asenne
- Etelä- Savon alueella yhdenvertaiset ohjaukset Ohjaamoon!
- Viestinnän resurssointi ja vaikuttavuus
- Yhteinen ymmärrys

22.8.2025

Arvioimme eteläsavolaiset onnistumiset ohjauksessa ja mahdollisuudet tulevaisuudessa, mistä muodostuu ohjauksen tilannekuva, jota hyödynnetään Tulevaisuusvuoropuhelun osassa 2 to 28.8.2025

1. Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti: Miten olemme onnistuneet ohjauksen teoissamme?

Kaiken kansan ohjaamo käynnistymässä, vasta aloituspalaveri pidetty Pieksämäellä.

Ohjaamo on Pieksämäellä keskellä kaupunkia, mutta yhäkin tullaan takaovesta fyysisesti. Nuoret eivät halua kulkea kaikkien muiden palvelujen läpi. Palvelut viedään kokeilun aikana suoraan syrjäkylille. On kohtuutonta olettaa, että nuoret käyttävät tunnin tapaamiseen koko päivän, koska julkinen liikenne kulkee niin harvoin. Nyt pyritään kohtaamaan nuoria useampi samalla paikkakunnalla tai etänä. Etävaihtoehto näyttäytyy usein haasteellisena, koska kaikkien digitaidot eivät ole riittävät. Toisaalta etämahdollisuus voi myös tuoda joitakin nuoria palvelujen pariin. Erityisesti koronan jälkeen osa pystyy keskittymään omassa rauhassa tai sosiaalisia kanssakäymisiä pelätään.

2. Digitaalisesti ja monikanavaisesti: Miten olemme onnistuneet ohjauksen teoissamme?

Etäryhmät tärkeitä, jotta nuoret saavat myös palvelua pienissä kunnissa. Ammattilaisverkoston kanssa välillä vaikeaa jakaa tietoa, tietoturva ja laki, myös eri alustojen käyttö kielletty.

Nuorilla ei ole puheaikaa, joten miten otetaan yhteyttä? Sähköposti ei välttämättä ole tuttu media.

22.8.2025

Ohjaamolle tehty palvelumalli opinnäytetyönä. eniten nuoren tilanteesta tietävä pitää muut kartalla. uusi nuori kohtaa ensimmäisenä oman etsivän, joka seuraa palvelussa mukana polun loppuun asti. Pienellä paikkakunnalla yhteisö on tiivis ja tieto helposti jaettavissa. olisiko tämä isommalla paikkakunnalla mahdollista - haastavaa, jos rinnalla kulkija olisi joku muukuin etsivä. Eri ammattinimikkeillä työtään tekevät ehkä unohtavat nuoren kokonaistilanteen. Esim katsotaan vain työllisyysuunnitelma, mutta ei huomioida, mikä muu asia taustalla tulisi hoitaa kuntoon. Nuoren koko elämän ja arjen hallinnan kenttä hoidettavana - yhdessä! Työmarkkinatori on aivan liian vaikea käytettävyydeltään. Unohdukset tai osaamattomuus katkaisevat työnhaun, vaikei tarkoiteta. työttömäksi ilmoittautuminen helpottunut.

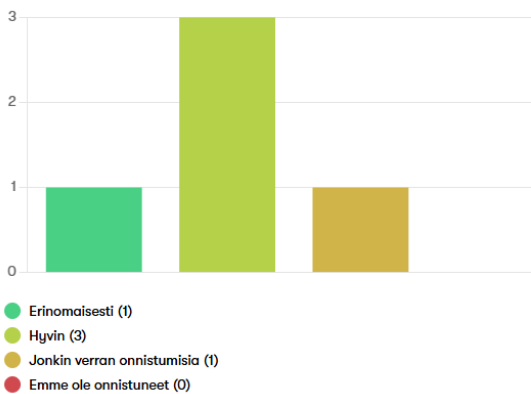
Palautteita kerätään eri tavoilla. Ohjaamolla sekä verkostolta ja nuorilta. Kaksi kertaa vuodessa mielipidetuokiot k-18 tuokioihin: mikä ärsyttää, miten keksitään ratkaisuja. Etsivässä tehdään sova kerran vuodessa.

3. Laadukkaasti: Miten olemme onnistuneet ohjauksen teoissamme?

Laadukkaasti: Miten olemme onnistuneet ohjauksen teoissamme?

Vastaukset ovat pysyvästi anonyymejä.

Työntekijöiden näkökulmasta vahvuuksien tunnistaminen tuo myös laadukkuutta: työtehtäviä voidaan suunnata niistä kiinnostuneille ja niitä osaaville

22.8.2025

Yhteisen palvelumallin ja laadun parissa on vielä kehitettävääkin. koordinaatiotyö hakee paikkaansa - yhteydenpito ja tiedottaminen tärkeistä asioista. Mutta yleisesti ottaen nuoret osaavat tulla mukaan ja hakea apua. Vahvuusperusteinen ohjaus on toiminnan keskiössä.

Laadukkaasti tarkoittaa, että kaikille vastataan, eikä kukaan lähde ilman huomiota. Laatua kehitetään myös ohjausryhmässä, jossa mukana nuorison edustaja - tärkeää!

Monialaista palvelua saatavilla kaikissa Ohjaamoissa. Asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti. Yksilön toimivuutta tukevaa ohjausta kehitetty. Ohjauksen polkua kehitetty erityisammattioppilaitosten kanssa ja laajennettu koskemaan myös muita oppilaitoksia. Onni kouluttaa työntekijöitä Etelä-Savon alueella, myös yhtenäistää Ohjaamojen toimintaa. Kannustin -malli.

4. Yhdenvertaisesti ja kestävästi: Miten olemme onnistuneet ohjauksen teoissamme?

Sitoutuminen toimintaan tekee siitä kestävä. Elämäntilanteet yms. muuttuu, mutta pidetään huolta siitä, että toimijoilla oleva tieto on käytettävissä tilanteessa kuin tilanteessa.

Toimijoiden asenteet ja yhteinen ymmärrys asioissa ja sen lisääminen. Nämä on kaiken ytimessä.

Lakisääteisyys: tiettyihin päätöksiin tarvitaan tiettyjä toimijoita, mutta muun osaamisen jakaminen ja tiedostaminen on tärkeää, jotta saadaan nuoria ohjattua hyvin ja yhdenvertaisesti.

Aina löytyy yhteistyöhalukasta porukkaa ja muita, keiltä saa apua. Ytimessä on se, että tunnetaan toimijat ja kunkin vahvuudet. Näiden vahvuuksien esiintuomista tarvittaisiin enemmän, jotta tiedetään, missä kukin on parhaimmillaan.

Erilaisten nuorten kohderyhmien osalta yhdenvertaisuuden pitäisi toteutua hyvin. Jos esim. neopsyhaasteita, monialaisuuden avulla löydetään oikea ohjaaja, joka ymmärtää tilannetta. Samassa tilassa myös muita palveluita, niin esim. koto-palveluiden läheisyys auttaa maahanmuuttaneiden kohtaamisessa. Ohjaamojen vahvuus siinä, ettei tarvitse itse osata kaikkea.

Ohjaamossa pystytään ymmärtämään se, että jollekin nuorelle riittää pari kertaa, kun taas toisen kanssa tarvitaan monta tapaamista jo siihen, että saadaan luottamus. Nuori täytyy kohdata niin, että hän saa sen tilan, mitä tarvitsee.

5 (8)

5 (8)

5 (8)

5 (8)

5 (8)

5 (8)

5 (8)

5 (8)

5 (8)

5 (8)

5 (8)

22.8.2025

Digitaalisia palveluita on kehitetty ja kokeiltu hankkeissa. Itseapupolut voisivat tulla myös työllisyyspuolelle - tekoäly mukaan avuksi sparrailuun. Monet kykenevät myös etsimään itse tietoa, jos mahdollisuuksia annetaan.

Xamkin johdolla on paljon kehitetty tulevaisuuskokoa ja tulevaisuusvalmennusta. korkeakouluysteistyö on ollut merkittävää

"Tuotteena hot-valmennus" mutta samalla kyky ja näkemys kokonaisuudesta, jotta voidaan luoda tulevaisuuskokoa ja ohjata myös muihin palveluihin.

Vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen on ollut keskiössä. On nuoria, jotka eivät tunnista omia vahvuuksiaan ja kuulumattomuuden tunne pinnalla - miten autetaan näkemään oma positiivinen näkökulma. Liittyy vahvasti ohjaamien toimintaan yhtä lailla kuin oppilaitoksissa tehtyyn ohjaukseen.

Kannustinmallissa kun tehdään yhdessä. Yhteinen ymmärrys. Päätökseen kirjattu, siitä huolimatta osan on vaikea ymmärtää, että matalan kynnyksen palvelua oikeasti tarvitaan. Yhteinen ymmärrys, yhteinen toiminta, päätösten noudattaminen: nämä pitäisi nähdä tärkeänä eikä tehdä niin, kuin mikä on itselle helppoa.

Koordinaatio toimivaa. Parannettavaa olisi siinä, miten nuoret kulkevat palveluissa. Kaikki toimijat eivät ole yhtä halukkaita avoimeen yhteistyöhön. Persoonakohtaista, kun pitäisi olla tasalaatuisia. Käytöstä ensimmäisenä kuntoon. Pitäisi pystyä toimimaan kaikkien kanssa. Nuoret pitäisi nähdä yhteisinä.

Käytännön toimien kehittäminen eri tahojen välisessä yhteistyössä. Oppilaitosten kanssa olisi hyvä tehdä yhteistyötä jo silloin, kun nuori on vielä oppilaitoksessa, jotta tilannetta voidaan parantaa jo silloin. Opettajilla ei välttämättä riittävästi tietoa etsivästä nuorisotyöstä eivätkä uskalla tehdä ilmoituksia. Pitäisikö kouluissa olla joku taho, joka vie niitä eteenpäin.

Monialaisuus toteutuu hyvin, säännölliset palaverit, joihin ohjaamolaiset osallistuvat. Tietoa voisi enemmän jakaa. Valintojen tekeminen tietoon perustuen. Oppilaitoksista ilmoituksia etsiville, ilmoitukset tulevat hyvin eri tavoin eri paikoista. Toisista tehdään jo hyvissä ajoin, toisista ei tule tai tulee myöhässä. Oppilaitoksista Ohjaamoihin ohjauksessa olisi vielä kehitettävää.

ChatGPT:n koosteet asiasta jäsennettynä perustuen Tulevaisuusvuoropuhelun 22.8.2025 arviointiin ohjauksesta

Tässä kooste keskeisistä nostoista ohjauksen tulevaisuuden kannalta (perustuen antamiisi vastauksiin)

1 Keskeiset haasteet ja tarpeet

1. Maahanmuuttajanuoret

- Riski jäädä ilman koulutusta ja pudota koto-vaiheessa.
- Tarve kehittää polkuja ja ohjauspalveluita erityisesti heille.

2. Digitaalisuus ja sosiaaliset suhteet

- Digitaalisuus luo uusia yhteyksiä, mutta lisää riskiä eristäytymiseen ja live-kontaktien vähenemiseen.
- Pienissä kunnissa live-ohjauspalvelut haastavia.

22.8.2025

- Tarve kehittää nuoria kokoavia tapahtumia ja osallistavia toimintatapoja.
- 3. **Yksinäisyys ja kiusaaminen**
 - Nousevia ilmiöitä, jotka vaikuttavat nuorten hyvinvointiin ja tarvitsevat ohjausta.
 - Koulukiusaamisen pitkäaikaiset vaikutukset tunnistettava osana ohjausta.
- 4. **Yhdenvertaisuus ohjauksessa**
 - Eri oppilaitosten käytännöt epätasaisia → yhtenäiset ja tasalaatuiset käytännöt Ohjaamoihin.
 - Erityisesti Etelä-Savossa tarve yhdenvertaisuudelle palvelujen saatavuudessa.
- 5. **Kestävyyšnäkökulmat ohjaukseen**
 - Sosiaalisen kestävyyden lisäksi huomioitava kulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen ulottuvuus ohjauksessa.

2 Ohjauksen tulevaisuuden avainasiat

- **Monialainen yhteistyö ja yhteinen ymmärrys**
 - Nuoret ovat yhteisiä asiakkaita → ohjaus vahvistuu, kun toimijat nojaavat toistensa vahvuuksiin.
 - Tarvitaan selkeämpiä vastuita viestintään ja palvelujen kehittämiseen.
 - Ohjaamotoiminnan ymmärryksen lisääminen kaikille toimijoille.
- **Osallistaminen ja nuorten ääni**
 - Nuoret mukaan päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen.
- **Asenne ja ohjaamolainen ajattelutapa**
 - Toimintakulttuuri ja arvot säilyvät henkilövaihdoksista huolimatta.
- **Viestintä ja resurssit**
 - Viestintään tarvitaan riittävästi resursointia, jotta palvelut ja mahdollisuudet tulevat nuorten tietoon ja tavoittavat heidät.

👉 **Yhteenvetona: tulevaisuuden ohjauksessa keskeistä on yhdenvertaisuus, monialainen yhteistyö, nuorten osallisuus ja laaja-alainen kestävyysajattelu.** Konkreettisesti tämä tarkoittaa mm. yhtenäisiä ohjauskäytäntöjä, resursoitua viestintää, maahanmuuttajanuorten ja yksinäisten tukemista sekä digin ja live-kohtaamisten tasapainoa.

Tässä vielä tiivis muistilista päättäjille ohjauksen tulevaisuuden näkökulmasta

3 Muistilista: Ohjauksen tulevaisuus

1. Yhdenvertaisuus

- Varmistetaan yhtenäiset ja tasalaatuiset ohjauskäytännöt kaikissa oppilaitoksissa ja Ohjaamoissa.
- Erityishuomio pieniin kuntiin ja Etelä-Savon alueen palveluiden yhdenvertaisuuteen.

2. Nuorten osallisuus

- Otetaan nuoret aktiivisesti mukaan päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen.
- Kehitetään nuoria kokoavia tapahtumia ja yhteisöllisiä toimintamalleja.

3. Monialainen yhteistyö

- Nuoret ovat yhteisiä asiakkaita → toimijat nojaavat toistensa vahvuuksiin.
- Selkeytetään vastuut viestinnässä ja palveluiden kehittämisessä.
- Lisätään yhteistä ymmärrystä Ohjaamo-toiminnasta.

4. Tuki haavoittuville ryhmille

- Kehitetään maahanmuuttajanuorille toimivat koulutus- ja ohjauspolut.
- Nostetaan yksinäisyys ja koulukiusaaminen (myös digitaalisessa muodossa) ohjauksen kehittämisen keskiöön.

22.8.2025

5. Digitaalisuus ja kohtaamiset

- Hyödynnetään digitaalisuutta, mutta turvataan myös live-palveluiden saatavuus.
- Tasapaino verkon ja kasvokkain tapahtuvien kohtaamisten välillä.

6. Kestävyys ohjauksessa

- Sosiaalisen kestävyuden rinnalle tuodaan myös kulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen näkökulma ohjaukseen.

7. Resurssit ja asenne

- Varmistetaan riittävät resurssit viestintään ja palvelujen näkyväksi tekemiseen.
- Säilytetään ohjaamolainen ajattelutapa ja arvopohja henkilövaihdoksista huolimatta.

Etelä-Savon ELO-johtoryhmän kokouskutsu 1 - 3/2025 tulevaisuusvuoropuheluun

Tervetuloa Etelä-Savon ELO-johtoryhmän kutsumana yritysten ja verkostojen yhteiskokouksiin tulevaisuusvuoropuhelun muodossa

- 1) ti 27.5.2025 klo 12:15 – 13:55 etänä
- 2) to 28.8.2025 klo 8:15 – 9:55 etänä
- 3) ti 30.9.2025 klo 12:15 – 13:55 läsnä Mikkelissä

Tavoitteena on määrittää Etelä-Savon koulutus- ja osaamistason nostoon käytännön keinot, ajoitus ja vastuut. Käsitteltäviä kysymyksiä määritetään yhdessä II ja III kokoukseen, I kokoukseen tulee täsmällisempi asialista ennen kokousta.

Ilmoittaudu viim. 2 pv ennen tilaisuutta:

<https://link.webropol.com/ep/ELO1-325>

Saat ilmoittautumisen vahvistuksen ja kalenterikutsun. Tule mukaan kalenterisi Teams-kokouskutsusta. Lisäksi käytämme erillistä työtilaa. Siihen henkilökohtainen linkki tulee sähköpostiisi juuri ennen kokousta. Tarkista roskaposti ja muut kansiot, joihin viesti voi joskus päätyä.

Asiat alustavasti

- 1) Muodostamme tilannekuvaa Etelä-Savon koulutus- ja osaamistasosta ja siihen vaikuttavista asioista
- 2) Määritämme kehittämisen kohteita käytännön tekoina, pilotteina, hankkeina
- 3) Sovimme kehittämisen kohteiden ajoitukset, vastuut, seurannan ja jalkavuuden

[Julkiset kokousmateriaalit \(peda.net\)](#)

Terveisin
Tuija Toivakainen

0295 024 220, tuija.toivakainen@ely-keskus.fi